

§ 295

Kotihoidon tuen Helsinki-lisän rajaaminen alle 1-vuotiaisiin lapsiin

HEL 2020-013052 T 02 05 01 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti rajata vuoden 2021 talousarvion mukaisesti kotihoidon tuen Helsinki-lisän alle 1-vuotiaisiin lapsiin 1.6.2021 alkaen.

Kotihoidon tuen Helsinki-lisän ehtoja muutetaan 1.6.2021 alkaen siten, että Helsinki-lisä poistetaan 1 vuotta täyttäneiltä lapsilta ja Helsinki-lisänä maksetaan alle 1-vuotiaista lapsista 264 euroa kuukaudessa. Helsinki-lisän määrä on sama kuin aiemminkin alle 1-vuotiaista lapsista.

Muilta osin kotihoidon tuen Helsinki-lisän ehdot jäävät ennalleen.

Käsittely

Vastaehdotus:

Petra Malin: Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää, että kotihoidon tuen Helsinki-lisää ei poisteta yli 1-vuotialta lapsilta. Poistolla olisi kielteisiä vaikutuksia perheiden tilanteeseen ja se aiheuttaisi perheille taloudellista huolta ja taloudellisia vaikeuksia koronavirusepidemian vuoksi valmiiksi epävarmassa yhteiskunnallisessa tilanteessa.

Kannattaja: Pia Kopra

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää, että kotihoidon tuen Helsinki-lisää ei poisteta yli 1-vuotialta lapsilta. Poistolla olisi kielteisiä vaikutuksia perheiden tilanteeseen ja se aiheuttaisi perheille taloudellista huolta ja taloudellisia vaikeuksia koronavirusepidemian vuoksi valmiiksi epävarmassa yhteiskunnallisessa tilanteessa.

Jaa-äännet: 10

Ted Apter, Fatim Diarra, Markku Hannula, Martina Harms-Aalto, Abdirahim Husu Hussein, Ville Jalovaara, Dani Niskanen, Hannu Oskala, Matias Pajula, Pia Pakarinen

Ei-äännet: 3

Pia Kopra, Vesa Korkkula, Petra Malin

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Petra Malinin vastaehdotuksen äänin 10-3.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Satu Järvenkallas, varhaiskasvatusjohtaja, puhelin: 310 43368
satu.jarvenkallas(a)hel.fi
Riikka Reunanen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 32641
riikka.reunanen(a)hel.fi
Johanna Auer, erityissuunnittelija, puhelin: 310 56404
johanna.auer(a)hel.fi
Henrietta Suomalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 22795
henrietta.suomalainen(a)hel.fi
Petteri Räisänen, johtava tietosuunnittelija, puhelin: 310 20349
petteri.j.raisanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kotihoidon tuen määrä 1.6.2021 alkaen

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupunginvaltuuston 9.12.2020 hyväksymään vuoden 2021 talousarvioon sisältyy kotihoidon tuen Helsinki-lisän rajaaminen alle 1-vuotiaisiin lapsiin 1.6.2021 alkaen.

Perheillä on mahdollisuus valita vanhempainvapaan jälkeen kotihoidon tuki lapsen kotona hoitamiseen, yksityisen hoidon tuki yksityiseen varhaiskasvatukseen tai kunnallinen varhaiskasvatuspaikka. Kotihoidon tukea voi hakea perhe, jonka alle 3-vuotiasta lasta hoitaa kotona lapsen vanhempi, vanhemman tai huoltajan kanssa asuva avo- tai avio puoliso tai lapsesta huolehtiva muu henkilö tai palkattu hoitaja. Kotihoidon tuen maksaminen päättyy viimeistään, kun perheen nuorin lapsi täyttää 3 vuotta

Kotihoidon tuessa on lakisääteinen osuus (hoitoraha ja hoitolisä), minä lisäksi kunnalla on mahdollisuus maksaa kuntalisää (Helsinki-lisä). Kotihoidon tukea Helsinki-lisineen haetaan Kelasta ja Kela hoitaa sekä

lakisääteisen osan että Helsinki-lisän maksamisen. Kotihoidon tuen hoitoraha on 341,69 euroa, lisäksi perheen muista alle 3-vuotiaista lapsista maksetaan hoitorahaa 102,30 euroa ja perheen yli 3-vuotiaista alle kouluikäisistä lapsista 65,73 euroa. Tulosidonnainen hoitolisä on 0-182,86 euroa. Nämä kotihoidon tuen lakisääteiseen osuuteen kuuluvat erät säilyvät edelleen.

Helsinki-lisää maksetaan vain perheen nuorimmasta lapsesta, josta maksetaan kotihoidon tukea. Helsinki-lisän määrä on tällä hetkellä 218,64 euroa 1 v 6 kk vuotta täyttäneestä, mutta alle 2-vuotiaasta lapsesta, ja 264 euroa alle 1 v 6 kk lapsesta. Muutoksen jälkeen Helsinki-lisää maksetaan alle 1-vuotiaasta lapsesta 264 euroa. Liitteenä on taulukko kotihoidon tuen määristä 1.6.2021 alkaen.

Kotihoidon tukea sai Helsingissä vuoden 2019 lopussa 6843 lasta, joista alle 1-vuotiaita oli 941 lasta. Kotihoidon tuen Helsinki-lisää sai vuoden 2019 lopussa 4655 lasta. Helsinki-lisää saavien 1-vuotiaiden määrä on ollut laskusuunnassa viime vuosina. Vuoden 2018 lopussa 1-2 -vuotiaita Helsinki-lisää saavia lapsia oli 4218 ja vuoden 2019 lopussa 3716. Lokakuussa 2020 1-vuotta täyttäneitä kotihoidon tuen Helsinki-lisää saavia lapsia oli 3290 (noin 54 prosenttia 1-vuotiaiden väestöstä). 1-vuotiaiden kotihoidon tukea saavien on arvioitu vähenevän myös vuonna 2021.

Kotihoidon tukea ei voi saada lapsesta, joka on kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen piirissä oli lokakuussa 2020 1-vuotta täyttäneitä lapsia 2 552, mikä on 42 prosenttia 1-vuotiaiden väestöstä. Edellisen kerran kotihoidon tuen Helsinki-lisää rajattiin Helsingissä vuonna 2019, kun Helsinki-lisää saavien raja laskettiin alle 2-vuotiaisiin. Rajauksella ei ollut suurta vaikutusta 2-vuotiaiden varhaiskasvatukseen osallistumiseen, rajaus lisäsi 2-vuotiaiden määrää varhaiskasvatuksessa 45 lapsella. Siihen, milloin perheet siirtyvät käyttämään varhaiskasvatuspalveluita, vaikuttavat monet tekijät kuten työllisyystilanne tai perheiden tyytyväisyys saatavilla oleviin varhaiskasvatustavaihtoehtoihin.

Kotihoidon tuen käytössä on Helsingissä alueellisia eroja. Syyskuussa 2020 kotihoidon tukea saavia 1-vuotiaita oli eniten Itäisen suurpiirin alueella, 713 lasta (61 prosenttia 1-vuotiaista), sekä Koillisen suurpiirin alueella, 622 lasta (59 prosenttia 1-vuotiaista). Vähiten kotihoidon tukea saavia 1-vuotiaita oli Eteläisessä suurpiirissä, 366 lasta (36 prosenttia 1-vuotiaista). Kotihoidon tukea saavia 1-vuotiaita oli Helsingissä syyskuussa 3 171, 52 prosenttia 1-vuotiaista. Helsinki-lisän rajaus voi kasvattaa varhaiskasvatukseen osallistumista jossain määrin alueilla, joissa kotihoidon tukea käytetään eniten.

Helsinki-lisän rajaamisella ei kuitenkaan arvioida olevan merkittävää vaikutusta kotihoidon tukea saavien lasten määrään vuonna 2021.

Helsinki-lisän rajaaminen on yksi talousarvion mukaisista tuottavuus-toimista. Kotihoidon tuen Helsinki-lisän rajaamisella alle 1-vuotiaisiin arvioidaan saatavan 5,1 miljoonan euron säästöt vuonna 2021.

Lapsivaikutusten arviointi

Vanhempainrahakauden jälkeen perheet voivat valita lapselleen sopivimman vaihtoehdon varhaiskasvatukseen ja kotona hoitamisen väliltä. Perheillä on oikeus kotihoidon tukeen, jos alle 3-vuotiasta lasta hoidetaan kotona. Kotihoidon tuki koostuu kahdesta osasta: lakisääteisestä osasta (hoitoraha ja hoitolisä) ja kuntalisästä (Helsinki-lisä). Kotihoidon tuen kuntalisän rajaamisen jälkeen perheillä säilyy kotihoidon tuen lakisääteinen osa myös 1-vuotta täyttäneiden lasten osalta. Varhaiskasvatuksessa vaihtoehtoina ovat kunnallinen varhaiskasvatus päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai leikkitoiminnan kerhossa, sekä yksityinen varhaiskasvatus.

Kotihoidon tuen kuntalisää maksetaan Helsingissä perheen nuorimasta lapsesta. Vanhempi sisarus saa tällöin sisaruslisää, joka on lakisääteinen. Vaikka vanhempi sisarus olisi kunnallisessa varhaiskasvatuksessa, nuoremmalla sisaruksella on Helsingissä oikeus kuntalisään.

Lapsella on varhaiskasvatustilain (540/2018) mukaan oikeus varhaiskasvatukseen. Päätöksen lapsen osallistumisesta varhaiskasvatukseen tekevät lapsen huoltajat. Kuntalisän rajaaminen voi vaikuttaa siihen, että osa kotihoidossa olevista lapsista tulee ainakin osin varhaiskasvatukseen piiriin. Esimerkiksi Turussa ja Tampereella, joissa kotihoidon tuen kuntalisää ei ole, 1-vuotiaiden varhaiskasvatukseen osallistumisaste on Helsinkiä korkeampi. Kuntalisän rajaamisella ei kuitenkaan arvioida olevan merkittävää vaikutusta kotihoidon tukea saavien lasten määrään vuonna 2021.

Lapsen edun näkökulmasta kotihoidon etuina voidaan katsoa olevan läheiset ihmissuhteet, mahdollisuus mukailla lapsen yksilöllisiä tarpeita, pienempi infektioriski ja perheen arvojen sekä mahdollisen kulttuurisen, katsomuksellisen tai uskonnollisen vakaumuksen toteutuminen koko päivän ajan kasvatuksessa. Erityisesti pienten lasten osalta pysyvät, turvalliset ja sensitiiviset ihmissuhteet ovat merkityksellisiä lapsen turvallisen kasvun takaamiseksi.

Lapsen edun näkökulmasta varhaiskasvatukseen etuna puolestaan voidaan pitää lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia edistävää vaikutusta. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea perheiden kotona toteuttamaa kasvatusta.

Pedagogisen toiminnan pohjan muodostavat leikki, liikkuminen, taide ja tutkiminen. Lapsen huoltajan kanssa tehdään yhteistyötä lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin takaamiseksi. Lapsen sosiaaliset, kielelliset ja leikin taidot harjaantuvat lapsiryhmässä toimiessa. Varhaiskasvatus voi toimia myös tukitoimena lapselle ja perheelle tilanteessa, jossa lapsen hyvinvoinnin takaamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Kuntalisän rajaaminen laskee 1-vuotiaiden lasten perheille maksettavaa kotihoidon tukea kuntalisän verran. Tämä saattaa aiheuttaa joillekin perheille taloudellisia haasteita ja niistä johtuvaa huolta, joka voi heijastua perheen lapsiin ja vaikuttaa myös perheen tekemiin valintoihin vanhempainrahakauden jälkeen. Varhaiskasvatukseen siirtyminen saattaa joidenkin lasten kohdalla aikaistua.

Helsingin kaupunkistrategian mukaisesti lasten ja nuorten eriarvoistumista vähentävät erityisesti laadukas opetus ja varhaiskasvatus. Varhaiskasvatus edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä antaa valmiuksia ymmärtää erilaisia katsomuksellisia, kulttuurisia tai kielellisiä taustoja. Lisäksi se mahdollistaa lapsen oppimisen edellytysten tukemisen, tuen tarpeiden tunnistamisen ja koulutuksellisen tasa-arvon toteutumisen.

Toimivalta

Hallintosäännön 10 luvun 1 § 2 momentin 1 kohdan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomaisen päättää hinnoista, maksuista, vuokrasta ja korvauksista sekä vapautuksesta toimialalle kohdistettavan maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Satu Järvenkallas, varhaiskasvatusjohtaja, puhelin: 310 43368
satu.jarvenkallas(a)hel.fi
Riikka Reunanen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 32641
riikka.reunanen(a)hel.fi
Johanna Auer, erityissuunnittelija, puhelin: 310 56404
johanna.auer(a)hel.fi
Henrietta Suomalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 22795
henrietta.suomalainen(a)hel.fi
Petteri Räisänen, johtava tietosuunnittelija, puhelin: 310 20349
petteri.j.raisanen(a)hel.fi

Liitteet

15.12.2020

Asia/4

1 Kotihoidon tuen määrä 1.6.2021 alkaen

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Tiedoksi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, talous- ja suunnittelupalvelut